

עלון דברי חיים לפרשת נשא

החטא ואת האסון הכרוך בו, ועם זאת תמשוך אותו הסקרנות הבאה מכח טומאת יצר הרע, ליפול במצודת החטא, על אף שהוא יודע ומכיר את התוצאות המרות.

ככל שמתרבה המדרש, ככל שגוברת הידיעה, ללא מעשה, אזי "חכמתו מרובה ממעשיו", עליו נאמר בפרקי אבות [ג', כ"ב] "והרוח באה ועוקרתו והופכתו על פניו".

על כן בראותו סוטה בקלקולה, הגם שבשכלו מבין הוא את חומרת החטא, נשאר הדבר בגדר "חכמתו מרובה ממעשיו" וסכנתו מרובה. אותם אדם צריך שימור שבעתיים, כי אין לו מעשה שיגן עליו מפני סכנת חכמתו, שלא תתהפך על פניו.

על כן – "יזיר עצמו מן היין". זה הסייג וזהו השימור מפני החטא. **פרי הארץ**

"דִּבֶּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יִפְלֹא לְגִדֹר נֶדֶר נָזִיר לְהַזִּיר לָהּ" [ו', ב']

אחר שהבדיל הקב"ה את שבט לוי, ומהם את הכהנים זרע אהרן, ומתוכם את הכהן הגדול – עלולה להתנגב ללבו של האדם מישראל מחשבה כי הקדושה היא דבר מולד ואינה תלויה ביד האדם ובבחירתו החופשית.

לפיכך באה התורה ומלמדתנו כי לא כן הדבר, אלא ביד כל אדם מישראל, איש או אשה, לפרוש ולהתנזר מענייני העולם הזה ולקדש עצמו בקדושה עליונה, עד כי "קדוש יהיה" ואסור בטומאת מת ככהן גדול.

האלשי"ך

"דִּבֶּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יִפְלֹא לְגִדֹר נֶדֶר נָזִיר לְהַזִּיר לָהּ" [ו', ב']

וברש"י: למה נסמכה פרשת נזיר לפרשת סוטה, לומר לך שכל הרואה סוטה בקלקולה, יזיר עצמו מן היין, שהוא מביא לידי ניאוף.

והנה הלשון "כל הרואה סוטה בקלקולה", משמע כל מי שרואה, אפילו שהוא עצמו צדיק, וצריך ביאור מה הוא אשם שראה את הסוטה?

הגמ' בנדרים דף ט' מביאה ברייתא: "אמר (רבי) שמעון הצדיק: מימי לא אכלתי אשם נזיר טמא אלא אחד; פעם אחת בא אדם אחד נזיר מן הדרום, וראיתיו שהוא יפה עינים וטוב רואי וקווצותיו סדורות לו תלתלים, אמרתי לו: בני, מה ראית להשחית את שערך זה הנאה? אמר לי: רועה הייתי לאבא בעירי, הלכתי למלאות מים מן המעיין ונסתכלתי בבבואה שלי, ופחו עלי יצרי ובקש לטורדני מן העולם, אמרתי לו: רשע! למה אתה מתגאה בעולם שאינו שלך, במי שהוא עתיד להיות רמה ותולעה? העבודה, שאגלחך לשמים! מיד עמדתי ונשקתיו על ראשו, אמרתי לו: בני, כמוך ירבו נזירי בישראל, עליך הכתוב אומר: איש... כי יפליא לנדור נדר נזיר להזיר

"וְשָׁכַב אִישׁ אֶתֶּה שֹׁכֶבֶת זָרַע וְנָעַלְס מַעֲיָנִי אִשָּׁה וְנִסְתָּרָה וְהָיָא נִטְמָאָה וְעַד אֵין בָּהּ וְהוּא לֹא נִתְפָּשָׂה" [ה', י"ג]

ובמס' ברכות אמרו חז"ל: למה נסמכה פרשת סוטה לפרשת תרומות ומעשרות, לומר לך כל שיש לו תרומות ומעשרות ואינו נותן לכהן, לסוף נצרך לכהן ע"י אשתו".

מדברי הגמרא נראה לכאורה כי יש קשר בין אי הבאת תרומות ומעשרות לדין סוטה. ולכאורה קשה, כיצד יתכן שבשל אי הבאת תרומות ומעשרות תשטה האשה? ומעבר לכך, מה ענין חטאו של הבעל למעשה אשתו?

זאת ועוד, הרי יש לכל אדם בחירה חופשית וכיצד יתכן שהאשה תחטא כעונש על חטא הבעל? ראוי היה יותר לומר כי אם אינו נותן את תרומתו לכהן, אזי כעונש יהיה הבעל עצמו מצורע ויזדקק לכהן?

אפשר לבאר בדרך צחות, שאין כוונת חז"ל לרשע הגוזל את ממון השבט ומסרב לתת לכהנים תרומות ומעשרות. חז"ל מדברים באדם שהוא צדיק בעיני עצמו וסובר כי הכהן עם הארץ, ועל כן אין הוא רוצה לתת לו את תרומותיו, כמאמר הגמרא [סנהדרין צ']: "כל הנותן תרומה לכהן עם הארץ כאילו נתנה לפני ארי". או שסבור הוא שאין הכהן בן תורה, ועל כן מבקש אותו ישראל לקיים את דברי המדרש [פר' תצוה] "כל כהן שהוא אוכל בתרומה ואינו בן תורה, אינו כהן לעתיד לבוא וכו'".

כך מזלזל אותו ישראל בכל כהן, כאשר הוא עצמו נראה צדיק בעיניו והכהנים מורי ההוראה, מושפלים.

יתכן שאף שצודק הוא לגופו של דבר, מכל מקום, הנהגה מעין זו, מהווה הרס הבית. כאשר כבוד התורה מזלזל, אזי בני הבית פורצים הגדרים שמגודרים בהם כל בית ישראל וסופו שנצרך לכהן על ידי אשתו.

ברכת שמעון

"דִּבֶּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יִפְלֹא לְגִדֹר נֶדֶר נָזִיר לְהַזִּיר לָהּ" [ו', ב']

וברש"י: למה נסמכה פרשת נזיר לפרשת סוטה, לומר לך שכל הרואה סוטה בקלקולה, יזיר עצמו מן היין, שהוא מביא לידי ניאוף.

מדוע דווקא "כל הרואה", וכי אם אין אדם רואה סוטה בקלקולה ואין הוא נוכח במו עיניו כיצד היא נענשת ומתייסרת על עוונה, האם הוא אינו צריך להזיר עצמו מן היין? הלא אדרבה, דווקא מי שנוכח במו עיניו לראות עד כמה גדול עונשה של סוטה, בודאי ירחיק עצמו מן החטא, גם בלי שיעשה סייגים לעצמו ויזיר עצמו מן היין?

ביאר רבי מנחם מנדל מויטבסק, כי "לא המדרש עיקר אלא המעשה". יכול אדם לדעת, להכיר ולהבין בשכלו את גנות

"ביום השני הקריב נתנאל בן עוזר נשיא וְשִׁשְׁכָּר" [ז', י"ח]
מדוע האריכה התורה וחזרה על קרבנות הנשיאים אצל כל נשיא ונשיא?

מובא בשם הסבא מקלם, כי רצתה התורה ללמדנו, שכאשר רבים עושים מצוה, הרי בשמים אין התייחסות לרבים, אלא שמחים עם כל אחד ואחד מהכלל, כאילו הוא יחידי בעולם, ואהבת הקב"ה ושמחתו עם כל אחד אינה מתמעטת בשל היות רבים אחרים מקיימים אף הם מצוה זו.

הנה, אדם בשר ודם מוגבל במדת אהבתו. אדם אשר יש לו בן אחד, הרי כל אהבתו מסורה לבנו היחיד, וכשיש לו הרבה בנים, מתחלקת אהבתו ביניהם ולכל אחד ואחד מהם מגיעה רק מקצתה. אבל מידת אהבתו של הקב"ה היא בלי גבול ובלי תכלית, ואין היא נחסרת כלל גם כאשר יש רבים המקיימים רצון ה' וראויים לאהבתו.

לכן ביקשה התורה ללמדנו, שכמו שבקרבת נחשון, שהיה הראשון לנשיאים שהקריב, היתה שמחת הקב"ה מליאה, כך היה אצל כל נשיא ונשיא, כאילו היה הוא היחיד שהקריב קרבן לפניו יתברך.

דרכי מוסר

סיפור השבוע

מסופר על החפץ חיים, שפעם הגישה אשתו לפניו דגים. אמר לה: "מדוע את נותנת לי דגים שריחם רע? הדגים הללו אינם טריים".

אמרה לו: "מה זאת אומרת לא טרי, הלא לפני רגעים מספר קניתי אותם בשוק, ונאמר לי שדגו אותם זמן קצר לפני כן?"
אמר לה החפץ חיים: ובכל אופן, חש אני שמדגים אלו נודף ריח רע. ספרי לי, כיצד בדיוק קנית אותם.

פתחה הרבנית וסיפרה, שהלכה ביחד עם עוד שכנה לקנות דגים. בחנות ראו דג גדול והחליטו לקנות אותו בשותפות, חצי לכל אחת.

כשהגיעו הביתה, השכנה בדיוק היתה צריכה ללכת לאיזה מקום לפני שהספיקו לחלק ביניהן את הדג. הרבנית המתונה זמן מה, וכשראתה שאינה מגיעה, נטלה סכין וחצתה את הדג לשנים. את החצי הגדול שמרה לשכנה ואת החצי הקטן נטלה לעצמה.

אמר החפץ חיים: כעת הכל מובן. בשולחן ערוך נפסק להלכה שכששותפים חולקים ביניהם את הרכוש, החלוקה צריכה להיעשות בפני שניהם. אתן שתיכן – הרבנית והשכנה – הייתן שותפות בדג, וכיון שהחלוקה לא נעשתה בפני השכנה, יש בכך חשש גזל. אותו חשש גזל גרם לכך שהדג לא הריח לי טוב...

שבת שלום!

יו"ל לעילוי נשמת ציון דניאל בן אסתר ותמר בר רחל ז"ל.
ת.נ.צ.ב.ה.

לכל ענייני העלון נא לפנות במייל ל:

kossover@gmail.com

לה". ולכאורה קשה מה כל הרעש הזה, בינתיים רק ראה את שערו ואינו נטרד מן העולם?

אלא, זו טעות לחשוב שהיצר הרע יגיע אליו פתאום כדי להכשילו בניאוף, אלא כך היא דרכו: היום אומר לו עשה כך, ולמחר אומר לו עשה כך עד שאומר לו עבוד עבודה זרה והולך ועובד [שבת ק"ה], שבסופו של דבר יכשיל אותו בחמורות ח"ו. וכשרואים סוטה, ברור שלא התחילה בניאוף מהיום למחר, רק בתחילה הלכה אחר התאוות ושתתה יין במסיבת מרעים והתחברה לסביבה לא רצויה עד שירדה לשאול תחתית, ועד כדי כך שאפילו אחר שקינא לה, הוסיפה להיטמא!

ועל כן, מיד כשראה אותו נזיר מן הדרום את שערו היפה, הכיר שאין זה אלא תחבולה להתייפות ולרדת עוד יותר ויותר עד שלבסוף כבר יהיה מאוחר ויהיה טרוד מן העולם, כלומר שהגיע לידי ההכרה שדברים הללו כגון שתיית היין ושערו היפה הם הגורמים העיקריים שיובילוהו ליד חטא, ועל כן רצה להתנער מהם ולתקן כבר מההתחלה.

ולכן ציונה התורה "ופרע את ראש האשה וכו'", שאפילו אם לפי האמת לא נסתרה ולא נתקיימה האלה, אך השורש הוא שערה הנאה והתאוות שגרמו לכל זה, שזה הגורם העיקרי.

וזה גם הפשט ב"כל הרואה סוטה בקלקולה", כלומר שרואה מאיפה מתחיל הקלקול, שבתחילה לא היו אלו דברים גדולים דווקא רק קצת יופי ושתית יין והליכה אחר התאוות, וכל מי שרואה ומבין את חומרת הדבר יזיר עצמו מן היין שיפרוש מתחילה מהתאוה והמותרות כמו שפירש הספורנו ד"יין לאו דווקא, דהוא הדין שיפרוש משאר התענוגים.

ובזמנינו כל העולם הוא סוטה ועוד גרוע מזה, שסוטה היא רק ספק נסתרה, ואילו הגויים ודאי נסתרו, וכל הרואה אותם עם הפריצות וכו' ואיך שהולכים שולל אחר תאוותיהם, הרי הוא ממש רואה סוטה.

שיעורי הגר"ד קופאלמאן זצ"ל [ראש ישיבת לוצערין]

"כָּל יְמֵי הַיּוֹרָה לֵאמֹר עַל נֶפֶשׁ מֵת לֹא יָבֹא. לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לְאָחִיו וּלְאֵחָתוֹ לֹא יִטְמָא לָהֶם בְּמָתָם כִּי נֶזְרַן אֱלֹהֵיוֹ עַל רֹאשׁוֹ" [ו', ו'] – [ז]

מפני מה החמירה התורה בקדושתו של הנזיר יותר מבקדושת הכהן. בעוד שלנזיר נאסרה אפילו טומאת קרובים, לכהן הותר להיטמא לקרוביו?

את קדושתו קיבל הכהן מתוקף היותו בן למשפחת כהונה, וכיון שכל קדושתו נובעת מכח משפחתו לפיכך חייב להיטמא לבני משפחתו.

לעומת זאת, את קדושתו קיבל הנזיר על עצמו בלא כל קשר ויחס למשפחתו, ומשום כך אין לו שום מחוייבות כלפי משפחתו, ועל כן קדושתו מונעת אותו מלהיטמא לקרוביו.

ולפי זה אפשר לפרש ולומר שמשום כך גם אצל "כהן גדול" מצינו שאינו מטמא לקרוביו, שהרי למשמרתו ולקדושתו המיוחדת זכה מעצמו ולא מחמת משפחתו.

האבני נזר